

KARTA PRACY

Temat: Co wiem o swoim języku ojczystym i jego historii?

1. Cel lekcji w języku ucznia:

Na dzisiejszej lekcji:

- poznasz wyrazy bliskoznaczne do słowa *język*;
- dowiesz się, jak powstawał nasz ojczysty *język*;
- ubogacisz wiedzę w oparciu o ciekawostki.

2. Kryteria sukcesu:

- podam wyrazy bliskoznaczne do wyrazu *język*;
- wskażę właściwe wyjaśnienie hasła *scheda* w nawiązaniu do tematu;
- w oparciu o kolejne animacje uzupełnię zdania o historii języka;
- podam, z ilu liter składa się polski alfabet;
- określę w przybliżeniu liczbę ludzi, dla których język polski jest językiem ojczystym.

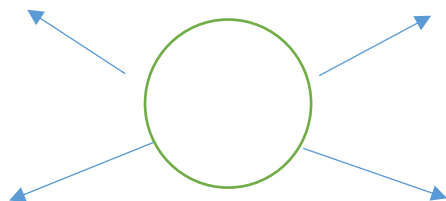

I. Wprowadzenie do lekcji

- Zadania na dobry początek

1. Na podstawie podanej definicji słownikowej dopisz wyrazy bliskoznaczne (synonimy) do słowa *język*. Skorzystaj z wyjaśnienia podanego poniżej.

Metoda słoneczka

Język – oznacza „zasób wyrazów, zwrotów i form określanych przez reguły gramatyczne, służy jako narzędzie porozumiewania się członków jego społeczeństwa”. Język – czyli inaczej mowa, to najważniejsza wartość każdego narodu, niezaprzeczalne świadectwo jego istnienia.

Język, tradycje, pomniki przyrody, utwory literackie i muzyczne należą do niematerialnego dziedzictwa kulturowego.

2. Podkreśl wyjaśnienie hasła słownikowego wyrazu *scheda*, które mogłoby odpowiadać językowi.

scheda

1. «odziedziczony po kimś majątek»
2. «władza lub wysokie stanowisko pozostawione przez kogoś»
3. «idee, tradycje, dobra kultury itp. przejęte z przeszłości i wywierające wpływ na teraźniejszość»

II. Część właściwa lekcji

HISTORIA JĘZYKA

Na podstawie serii animacji „*Błyskawiczne dzieje polszczyzny*”, które powstały w ramach kampanii „*Ojczysty – znam, lubię, szanuję*” zorganizowanej przez Radę Języka Polskiego dokończ zdania.

Metoda zdań niedokończonych

1. Język polski należy do grupy języków .....
2. Pierwszym językiem pisanym i urzędowym polskiego państwa i kościoła była .....
3. W średniowieczu nowe nazwy zostały zapożyczone głównie z języka ....., ponieważ miasta zakładali często osadnicy z Niemiec.
4. W średniowiecznej Polsce pisano po .....
W Księdze henrykowskiej znalazło się pierwsze zdanie zapisane w całości po ..... Brzmiało ono:
„Daj, ac ja pobruczę, a ty poczywaj”.

Pierwsza strona księgi (XIII wiek)

5. Nazwy warzyw, tzw. włoszczyzny pochodzą z języka .....
- Mikołaj Rej był wybitnym pisarzem ....., natomiast na artystyczne szczyty polską poezję wprowadził .....

„A niechaj narodowie wždy postronni znają, iż Polacy nie gęsi, iż swój język mają.”

Mikołaj Rej

6. Od połowy XVI polszczyzna stawała się językiem elit Litwy i Rusi, ale podlegała także wpływom języków .....Wiele wyrazów zapożyczono wówczas również od .....

Przeczytaj ciekawostki dotyczące języka, a następnie odpowiedz na pytania.

- * Ludzie na całym świecie władają około 6-7 tysiącami języków.
- * Język polski ma stosunkowo niewielką ilość znaków. Alfabet składa się obecnie z 32 liter i oparty jest na alfabecie łacińskim.
- * ą, ę, ł, ń, ó, ś, ć, ź, ż to litery występujące tylko w języku polskim.
- * Obecnie szacuje się, że język polski jest ojczystym językiem dla około 50 mln ludzi na świecie, mieszkańców Polski i Polaków zamieszkałych za granicą.

Pytania

- Z ilu liter składa się polski alfabet?
- Ilu ludzi w przybliżeniu uznaje język polski za ojczysty?

III. Podsumowanie lekcji - Jesteśmy na finiszu jako jedna drużyna.

Odpowiedz na pytanie kluczowe zawarte w temacie: Co wiem o swoim języku ojczystym i jego historii? W swojej wypowiedzi zwróć uwagę na podane kryteria sukcesu.

Dziś dowiedziałem się .... (metoda śnieżnej kuli z wykorzystaniem rundki bez przymusu)

